

Nais- ja meeskirurgide koletsüsteektoomiajärgsete tulemuste ja operatsiooniaja erinevused Rootsis*

Katrina Graumann –
Põhja-Eesti Regionaalhaigla
kirurgiakliiniku üldkirurgia
V aasta arst-resident

Naised on kirurgide seas vähemuses. Juba varem on tõestatud, et meditsiiniline praktika varieerub sõltuvalt arsti soost. Kirurgi soost sõltuvaid operatsioonijärgseid tulemusi ja kasutatud kirurgilist tehnikat on vähem uuritud. Viimaste aastate uuringutes on leitud võimalikke viiteid, et naiskirurgidel on operatsioonijärgsed tulemused paremad.

Populatsiooniulene kohortuuriting viidi läbi Rootsi koletsüsteektoomia ja endoskoopilise retrograadse kolangiopankreatograafia registri (GallRiks) andmete põhjal. Analüüsi aastatel 2007–2019 kolelitaasi tõttu tehtud koletsüsteektoomiaid (kokku 150 509 haigusjuhtu) ning otsiti seoseid kirurgi soo ja postoperatiivsete tüsistuste vahel. Uuringu käigus leiti, et naiskirurgide patsien-

tidel on vähem operatsioonijärgseid tüsistusi, sealhulgas plaaniliste lõikuste korral ka vähem sapiteede vigastusi, ja nende ravitud patsiendid vajavad seepärast lühemat haiglaravi. Küll aga leiti, et naiskirurgide operatsiooniaeg on pikem.

Uuringu tulemuste põhjal võib eeldada, et aeglasem ja ettevaatlikum opereerimine naiskirurgide poolt on ohutum ning toob endaga kaasa vähem operatsioonijärgseid tüsistusi.

REFEREERITUD:

Blohm M, Sandblom G, Enochsson L, Österberg J. Differences in Cholecystectomy Outcomes and Operating Time Between Male and Female Surgeons in Sweden. *JAMA Surg.* 2023 Nov 1;158(11):1168-1175. doi:10.1001/jamasurg.2023.3736.

* Ette kantud Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiakliiniku *Journal Club*'is 1. oktoobril 2024.

Ülevaade 50 esimesest näo siirdamisest maailmas*

Taur Lillestik –
Põhja-Eesti Regionaalhaigla
kirurgiakliiniku näo- ja lõualuude-
kirurgia II aasta arst-resident

Ülevaateartiklis võrreldi 50 esimest maailmas toimunud näo siirdamist ja hinnati siirikute ning patsientide 5 ja 10 aasta elulemust.

Esimene näo siirdamine toimus aastal 2005 Prantsusmaal ja pärast seda on neid toimunud 18 eri keskses. Kõige rohkem on siirdamisi toimunud Euroopas ja Põhja-Ameerikas ning 81% siirdamistest on tehtud meespatsientidele. Siirdamise olulisemad põhjused on traumad, põletused ja näopiirkonna kasvaja. Võimalik on siirata nägu osaliselt või tervikuna ning haarata vaid pehmeid kudesid või teha seda koos luuliste struktuuridega.

Artiklist selgus, et siirikute 5 aasta elulemus on olnud 96% ja patsientide elulemus 85% ning 10

aasta tulemused olid vastavalt 83% ja 74%. Põhilised äratõukereaktsioonide põhjused olid infektsioonid, kroonilised ja humoraalsed äratõukereaktsioonid, kasvaja, suitsiidid. 10 aasta jooksul oli vaja äratõukereaktsioonide tõttu eemaldada 6 siirikut, 4 patsienti neist said endale uue siiriku.

Kuigi andmeid pikemaajaliste tulemuste kohta on veel vähe, võib väita, et näo siirdamise 10 aasta tulemused on lootustandvad.

REFEREERITUD:

Homsy P, Huelsboemer L, Barret JP, et al. An Update on the Survival of the First 50 Face Transplants Worldwide. *JAMA Surg.* Published online September 18, 2024. doi:10.1001/jamasurg.2024.3748.

* Ette kantud Põhja-Eesti Regionaalhaigla kirurgiakliiniku *Journal Club*'is 22. oktoobril 2024.